

VALLYFTIR TRYGGJA IKKI POLITIKKIN NÆSTA FYRA ÁRA VALSKEIÐIÐ

Onki valstríð uttan vallyftir, sum í veruleikanum eru ov góð til at vera sonn

Árni Gregersen

Tað kemur ikki óvart á veljaran, at vallyftir verða givin í valstríðnum, sum bæði valevni og veljarar vita, ikki fara at gerast veruleiki í komandi valskeiði.

Hetta er ein góðkendur máti at reka valstríð uppá. Nýggj valevni fáa langan snór til at lova, meðan tey, sum hava sitið í tinginum nýðast at vera meira varin við at lova ov nógv.

Vit siggja tað sama í hesum valstríðnum.

Flokkarnir hava gjørt valskráir, har til ber at lesa hvat flokkurin ætlar at virka fyri. Ikki alt er raðfest, men tey sum fylgja við og kenna einstøku flokkarnar vita sum oftast, hvat tað er sum krógvar seg aftanfyrri einstøku vallyftini.

Sjálvandi eru valevni floksins kunnaðu um hesi viðurskipti og vit hvat tey skulu halda seg til, men tey hava eisini eitt sindur leysari teymar enn flokkurin sjálvur hevur.

Ofta koma lyftini til sjóndar í valgreinum. Í einstøku greinum eru valevni ógvuliga avgjørd á summum økjum og skriva, at tað er júst teirra mál, sums teendur ovast, tá ið ein samgonga fer at raðfeta politikkin.

Dømini

Vit taka nøkur dømir fram.

Øll vita, at heimaflotin hevur havt tað ómetaliga tungt seianstu árin. Tað má okkurt gerast við. Kristoffur Gaardlykke hevur eitt uppskot:

»Hetta fara vit í Javnaðarflokkinum at broyta, um vit fáa tykkara álít. Loysnin er at gera avtalur við onnur lond, har tey fáa makrel, svartkjaft og møguliga sild. Afturfyrri fáa vit botnfisk til línubátar, partrolarar og lemmaskip.«

Marin Sigvaldsdóttir Bláberg, Fólkaflokkurin, heldur, at forðingarnar á marknaðinum fyri, at vit sleppa at útflyta góðskaðar fiskavørur, skulu burtur. So fáa vit einar aðrar Føroyar við nógvum eyka arbeidsplassum:

»Sostatt fara vit í nógv størri mun at siggja fólk við akademiskum og tøkniligum útbúgvingum í føroysku fiskivinnuni. Hetta verður ein jalig gongd fyri tey nýggju ættarliðini av vælútbúnum føroyingum, ið leita sær heimaftur úr útlondum. Hesir føroyingar hava higartil einans havt almennu fyrisitingina at dúva uppá.«

Pensjonistarnir

Sum vanligt, so dyrgja allir

flokkar eftir atkvøðum millum pensjonistarnar. Pensjonistarnir gerast ein alt størri bólkur av teimum, sum hava valrætt, so tað ræður um at lova teimum betri kor.

Á veljarafundi í SMS-lovaði formaðurin í Fólkaflokkinum, at hesir somu pensjonistar skulu sleppa undan at gjalda skatt av fólkapensjónini.

Björg Dam, Javnaðarflokkurin skrivur:

»Pensjónistarnir, tey eldru í familjuni, skula hava góð og virðilig kor at liva undir. Pensjónsaldurin skal vera fleksibul, so tað verður møguligt at framskunda pensjónina, um heilsan bilar. Pensjónin skal í so lítlan mun møguligt mótroknast í arbeidssinntøku hjá teimum, ið ynskja at arbeiða. Eingin skal liva í fáttakaraváða – hvørki ung ella gomul. Tí er málið, at tá vit koma til valdið, fær pensjonisturin umleið 500 kr meir um mánaðin at liva fyri.«

Samferðslan

Summi lyftir eru meira konkret og løtt hjá veljarunum at minnast. Eitt av teimum kemur frá Ingolf S. Olsen, Tjóðveldi:

»Avtalan um Vágatunnilin skal haldast, og tað merkir, at tá tunnilin er útgoldin og verður latin landinum,

verður tað frítt at koyra ígjøgnum hann. Og sum eg havi skilt, skal tunnilin latast landinum í desember 2016, so eftir tað verður bummgjaldið strikað.

Røddir hava annars verið frammi um, at tey ferðandi framhaldandi skulu gjalda fyri at koyra ígjøgnum undirsjóvartunlarnir, eisini eftir at lánini eru afturgoldin.

Tað skal ikki henda, tí tað vildi verið eitt púra greitt avtalubrot.«

Í samferðsluni eru altíð mong lyftir, so hetta við at sleppa atkoyra ókeypis ígjøgnum ein tunnel er ikki millum tey størstu lyftini. Eisini tí, at onnur hava verið frammi við hesum fyrr.

Størru útbyggingarnar kosta meira pening. Sigmund Andreasen lovar, at kemur hann til, so verður tunnilin til Hvalbiar gjørdur tíðarhóskandi og at kanna eigur at verða, hvat fast samband til Suðuroyar fer at kosta. Um Hvalbiartunnilin sigur Sigmund Andreasen úr Miðflokkinum:

»Ongin av teimum mongu lokalu tingmonnum úr Suðuroy hava megnað at fingið ein nýggjan tunnel til Hvalba; og er hetta onki annað enn ein stór skomm. Fólkaflokkurin er sterkur í Hvalba, men hava tit fingið nakra hjálp frá teimum

hesum viðvíkjandi? Nei«

Eitt av valevnum Sambandsflokksins vil hava, at vit fáa eina bankalóggávu í Føroyum, sum kann hava eftirlit við rentumarginalum og ómaksgjøldum hjá bankunum. Martin Pauli Jacobsen, Sambandsflokkurin, skrivur: »Við verandi lóggávu kunnu bankarnir gera sum teir vilja. Hví skulu teir sleppa tað?

Kappingarráðið í Føroyum hevur ongar lógarheimildir at regulera prísirnar á bankatænastum – bæði rentu og ómaksgjøldum. Martin Pauli Jacobsen, Sambandsflokkurin, skrivur:

Føroyum vanta eina bankalóggávu til at hava eftirlit við rentumarginalum og ómaksgjøldum hjá bankunum.

Við verandi lóggávu kunnu bankarnir gera sum teir vilja. Hví skulu teir sleppa tað?

Kappingarráðið í Føroyum hevur ongar lógarheimildir at regulera prísirnar á bankatænastum.»

Hetta eru bert nøkur dømi um lyftir, sum valevnini til hetta løgtingsvalið hava givið.

Stóru valskráirnar

Flokkarnir hava sjálvandi valskráir og stevnumið, sum teir arbeiða eftir. Tað er ofta

meira langsiktað, men so gera teir sjálvar skráirnar til komandi valskeiðið.

Í ár siggja vit ikki tann stóra munin á tí, sum flokkarnir vilja gera, verður sæð brutur frá grundleggjandi stevnumiðunum hjá flokkunum.

Allir flokkar lova at tryggja vælferðina og styrkja búskapin. Har er ongin munur. Tey lova eisini at gera tað lættari hjá bæði pensjonistum, ungum og lesandi at búa í Føroyum – eins og teir lova biligari møguleikar at búa.

Hvussu komandi fyra árin framtíðina at laga seg politiskt er ilt at vita. Í blaðnum í dag er ein veljarakanning og í morgin er tað tú – góði lesari – sum fær møguleikan at seta Løgtingið saman.

Tá ið tað er gjørt skal samgonga skipast – og samgonguskjal skrivast.

Ikki fyrr enn tá vita vit, hvønn politikk vit fáa komandi fyra árin.